

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **V. V.,** zastoupena JUDr. Tomášem Machem, advokátem, se sídlem Masarykova 82, Plzeň 4, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 5. 2012, č. j. 16 Ad 63/2011 - 101,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojí kasační stížností proti shora uvedenému rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 5. 2012, č. j. 16 Ad 63/2011 - 101, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 5. 2011, č. j. X1, jímž žalovaná zamítla její námitky a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 2. 2011, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu podle § 42 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť se žalobkyně nestala invalidní před dosažením 18. roku věku, protože podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň – město ze dne 30. 9. 2010 je od 12. 9. 2008 invalidní pro invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ze žaloby podané ke krajskému soudu vyplývalo, že stěžovatelka mimo jiné vyjádřila nesouhlas

s napadeným rozhodnutím pro chybné posouzení data vzniku invalidity, neboť podle jejího mínění se stala invalidní již před dosažením 18. roku věku pro popsané zdravotní potíže.

Krajský soud vyšel z toho, že žalovaná rozhodnutím o námitkách ze dne 31. 5. 2011, č. j. 865 415 2177/315-DH, rozhodla, že námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 2. 2011, č. j. X, se zamítají a rozhodnutí se potvrzuje. Žalovaná při svém rozhodování vycházela z vypracovaného posudku o invaliditě ze dne 30. 9. 2010, podle kterého byla žalobkyně uznána plně invalidní až od 12. 9. 2008 s tím, že do 11. 9. 2008 se nejednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo shledáno zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 3e) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 70 %, která ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nebyla změněna. Rovněž bylo uvedeno, že žalobkyně do 11. 9. 2008 nebyla plně invalidní ani částečně invalidní podle zákona o důchodovém pojištění ve znění platném do 31. 12. 2009; žalobkyně je invalidní a nadále jde o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 téhož zákona, protože došlo k poklesu její pracovní schopnosti o 70 % a je schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Dále krajský soud z vypracovaného posudku o invaliditě ze dne 10. 5. 2011 zjistil, že žalobkyně byla uznána invalidní od 12. 9. 2008 (dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně odpovídal postižení uvedenému v kapitole V., položce 2, písm. c/ přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., tj. tato míra poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 6 odst. 4 a 5 citované vyhlášky nebyla změněna), do té doby se nejednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. V posudku bylo dále uvedeno, že k datu rozhodnutí 8. 2. 2011 rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo shledáno zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 3e) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 70 % a tato míra ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nebyla změněna.

Z připojeného dávkového spisu bylo krajským soudem zjištěno, že žalobkyni nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně přiznaný rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 7. 2009 (od 20. 1. 2009 byl žalobkyni přiznán plný invalidní důchod ve výši 2940 Kč).

Na základě posudkového hodnocení ze dne 10. 5. 2011 bylo vydáno rozhodnutí žalované ze dne 31. 5. 2011, č. j. X1, kterým žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2011, č. j. X, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu podle § 42 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť se žalobkyně nestala invalidní před dosažením 18. roku věku, protože podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň – město ze dne

30. 9. 2010 je od 12. 9. 2008 invalidní pro invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.

Krajský soud v rámci dokazování nechal opětovně posoudit zdravotní stav stěžovatelky a ve věci byl vypracován posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Plzni. Posudek byl vypracován po jednání konaném dne 7. 10. 2011 a je datován dnem 14. 10. 2011 posudkovou komisí za účasti odborného lékaře – psychiatra a posudková komise hodnotila zdravotní stav na základě lékařských nálezů v posudkové dokumentaci a v dokumentaci k námitkovému řízení. Stěžovatelka nebyla jednání komise přítomna. Při vypracování posudku bylo vycházeno ze zprávy psychiatrické léčebny Dobřany ze dne 9. 12. 2008 MUDr. H. a ze dne 9. 8. 2010 MUDr. Š., z propouštěcí zprávy z hospitalizace v PL Dobřany od 22. 12. do 16. 3. 2010 a od 12. 10. do 17. 12. 2010, ze soudně znaleckého posudku z oboru psychiatrie ze dne 15. 4. 2010 MUDr. Šk., z psychiatrického vyšetření ze dne 7. 2. 2011 MUDr. Š., a z doložených nálezů. Posudková komise uvedla, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav hodnotila shodně s lékařem OSSZ podle kapitoly V. položky 3e) vyhlášky č. 359/2009 Sb. s poklesem míry pracovní schopnosti na 70 %.

Při ústním jednání u krajského soudu 21. 12. 2011 požadoval zástupce žalobkyně posudkové zhodnocení soudně znaleckého posudku MUDr. Šk. ze dne 8. 12. 2011. Předtím tato soudní znalkyně vypracovala znalecký posudek dne 15. 4. 2010 pro řízení o způsobilosti k právním úkonům žalobkyně. Zástupce žalobkyně navrhoval vypracování tzv. srovnávacího posudku jinou komisí.

Následně Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Plzni, doplnila posudek dne 11. 1. 2012, kdy vyhodnotila skutečnosti, které vedly k požadavku na doplnění posudku datovaném 14. 10. 2011 a neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru.

Dále byl na základě žádosti krajského soudu vypracován dne 11. 4. 2012 tzv. srovnávací posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Praze. Posudková komise uvedla, že do 11. 9. 2008 žalobkyně nebyla plně ani částečně invalidní a její zdravotní stav nebyl dlouhodobě nepříznivý, k 31. 12. 2009 byla žalobkyně plně invalidní, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 % a k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované 31. 5. 2011 šlo o invaliditu třetího stupně. Posudková komise dále uvedla, že datum vzniku invalidity žalobkyně bylo stanoveno datem psychiatrické hospitalizace a provedením psychologického vyšetření dne 12. 9. 2008, kdy byla stanovena invaliduzující diagnóza, ale datum invalidity nelze stanovit z mládí.

Následně krajský soud požádal Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Praze, o doplnění posudku. V doplnění posudku ze dne 9. 5. 2012 komise uvedla, že prostudovala znalecký posudek MUDr. Šk. ze dne 15. 4. 2010 i 8. 12. 2011. Komise znovu zdůraznila, že datum vzniku invalidity nelze stanovit z mládí, neboť diagnóza byla stanovena až hospitalizací v roce 2008 a psychologickým vyšetřením ze dne 12. 9. 2008. K datu vydání rozhodnutí žalované bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles

pracovní schopnosti zdravotní postižení – schizofrenní porucha zvlášť těžkého stupně s nutností opakovaných psychiatrických hospitalizací, ale bez přítomnosti trvalé psychotické symptomatiky uvedené v kapitole V., položce 3e) přílohy k vyhlášce, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti na dolní hranici uvedeného rozmezí 70 % bez zvýšení podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky. Stejnopisy posudků i jejich doplnění byly doručeny žalobkyni i žalované.

Krajský soud dospěl k závěru, že skutkový stav, tedy zdravotní stav stěžovatelky byl správně zjištěn a také v souladu s právními předpisy náležitě posouzen. Posudková komise na základě zdravotní dokumentace hodnotila zdravotní stav stěžovatelky na základě popisu zdravotního stavu a závěrů vyšetření provedených odbornými lékaři v lékařských nálezech uvedených a citovaných v posudku. Krajský soud neměl důvod pochybovat o objektivnosti posouzení zdravotního stavu stěžovatelky a závěrech, které byly v posudcích Posudkové komise Ministerstva práce a sociálního věcí – pracoviště Plzeň a Praha a jejich doplnění uvedeny a hodnotil je jako úplný a přesvědčivý důkaz. Krajský soud se tedy s posudky posudkových komisí, jež hodnotily zdravotní stav žalobkyně shodně, a s jejich závěry ztotožnil. Provedeným dokazováním byl zjištěn stejný skutkový stav, jaký vzal za základ svého rozhodnutí správní orgán, krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

II. Kasační stížnost

Proti tomuto rozsudku krajského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností ze dne 6. 7. 2012. Stěžovatelka uplatňuje důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., t. j. nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatelka uvádí, že 15. 2. 2012 navrhovala vypracování srovnávacího posudku, který by byl zpracován jinou posudkovou komisí, než která vypracovala posudek ze dne 10. 5. 2011. Na základě návrhu byl zpracován posudek ze dne 11. 4. 2012. Stěžovatelka navrhovala složení komise z lékařů Moravskoslezského kraje, čímž chtěla dosáhnout teritoriálně větší odborné a faktické nezávislosti komise. Tomuto návrhu nebylo krajským soudem vyhověno a soud se podle mínění stěžovatelky se zamítnutím návrhu v odůvodnění rozsudku nevypořádal. Stěžovatelka se domnívá, že vyhověním návrhu by mohl vzniknout srovnávací posudek, který mohl ve věci vnést jiné světlo. V daném případě se jedná, vzhledem k okolnosti simplexní schizofrenie u stěžovatelky, o věcně komplikovanou otázku, což potvrdila i soudní znalkyně MUDr. Šk., primářka Psychiatrické léčebny Dobřany. Podle stěžovatelky bylo proto vhodné získat znalecký posudek z oblasti teritoriálně odlišné – nikoliv z Plzně a Prahy, neboť jednotlivé teoretické školy v daném oboru na jiných fakultách mohou vnést alternativní odborný náhled.

K provedenému dokazování, ze kterého soud v právním hodnocení vycházel, pak stěžovatelka poukazuje na fakt, kdy posudkové komise MPSV ČR vycházejí pouze z dostupných lékařských zpráv a přisuzují jim absolutní správnost. Avšak v kontextu událostí budoucích se může ukázat, že tyto jsou závadné, a to i opakovaně, kdy následující mohou být ovlivněny chybou obsaženou ve zprávě předchozí. Z tohoto důvodu

by podle názoru stěžovatelky posudková komise měla brát za absolutně správné jen příznaky pozorované u pacienta a diagnózu případně zkorigovat ve světle skutečností, které v době vzniku lékařské zprávy nemohly být známy. Tímto postupem měl soud získat přesnější popis vzniku chronické choroby, než je určení podle zprávy diagnostikující chorobu v rozvinutém stavu, a pokud tak komise neučinily, měl v rámci hodnocení důkazů toto soud korigovat, a to včetně použití návrhu na doplnění dokazování.

Stěžovatelka proto navrhuje zrušení rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

V kasační stížnosti stěžovatelka uplatňuje stížnostní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Neúplné a nepřesvědčivé posouzení zdravotního stavu se v řízení o dávkách důchodového pojištění podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem považuje podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, publikovaný pod číslem 511/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, dostupný na www.nssoud.cz) za jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud nejprve odkazuje na svou předcházející judikaturu, zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 3 Ads 55/2011 - 109, dostupný na www.nssoud.cz, ze kterého se podává: *Správní rozhodnutí žalované o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.* Dále Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 81/2009 - 46 ze dne 30. 11. 2009, dostupný na www.nssoud.cz, ze kterého vyplývá, že *při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné*

činnosti se vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření, nikoliv ze subjektivních pocitů a stesků žalobce.

V projednávané věci stěžovatelka nepolemizuje v kasační stížnosti se závěry posudků a jejich doplnění provedených posudkovými komisemi Ministerstva práce o sociálních věcí ČR, které byly provedeny jako určující důkaz v řízení před krajským soudem. Stěžovatelka pouze uvádí subjektivní hodnocení nejenom svých zdravotních potíží, ale i hodnocení posudkových komisí s tím, že měl být vydán nový posudek nezávislou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí mimo Prahu a Plzeň, a to jím navrhovanou PK MPSV složenou z odborníků z Moravskoslezského kraje. Nejvyšší správní soud odkazuje na svou předcházející judikaturu, zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35, dostupný na www.nssoud.cz, ze kterého se podává: *Ministerstvo práce a sociálních věcí posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Sama skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů; ta má být garantována složením posudkových komisí předepsaným § 3 odst. 1 prováděcí vyhlášky č. 182/1991 Sb., podle níž jsou členy posudkových komisí nejen posudkoví lékaři a tajemníci z řad pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí, ale i odborní lékaři jednotlivých klinických oborů, tedy osoby odlišné od pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí.*

V projednávané věci posudky posudkových komisí a jejich doplnění provedené v řízení před krajským soudem nevzbuzují pochybnosti o jejich úplnosti s správnosti. V provedených posudcích se posudkové komise MPSV ČR vypořádaly se všemi rozhodujícími skutečnostmi, i s těmi, které stěžovatelka namítala, a své posudkové závěry náležitě odůvodnily. Z posudků je zřejmé, že zdravotní stav stěžovatelky byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jí tvrzeným obtížím. V posudcích je uvedeno, že zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Posudky též obsahují určení procentní míry poklesu pracovní schopnosti určenou v souladu s příslušnými právními předpisy. Námitka stěžovatelky týkající se požadavku na vypracování nového posudku není důvodná, neboť nebylo namítnuto konkrétní pochybení posudkových komisí při vypracování posudků a není důvod, aby zdravotní stav stěžovatelky byl znovu posuzován.

Pokud jde o námitku stěžovatelky, že posudkové komise MPSV ČR vycházejí pouze z dostupných lékařských zpráv a přisuzují jim absolutní správnost, i když v kontextu událostí budoucích se může ukázat, že tyto jsou závadné, a to i opakovaně, kdy následující mohou být ovlivněny chybou obsaženou ve zprávě předchozí, Nejvyšší správní soud uzavírá, že z lékařských zpráv musí být vycházeno, posudková komise má zjistit pokles míry pracovní schopnosti k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalované.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná a zamítl ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s.

IV. Náklady řízení

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení podle zákona (srov. ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu